

ΠΑΡΑΦΙΛΙΕΣ

Ορέστης Γιωτάκος, Ψυχίατρος

**Δντης Ψυχιατρικής Κλινικής
414 Στρατ Νοσοκομείου**

www.obrela.gr

Παραφιλικές Διαταραχές Paraphilic Disorders, DSM V

- **Διαταραχή Ηδονοβλεψίας**
- **Διαταραχή Επιδειξιμανίας**
- **Διαταραχή Εφασιμανίας**
- **Διαταραχή Σεξουαλικού Μαζοχισμού**
- **Διαταραχή Σεξουαλικού Σαδισμού**
- **Διαταραχή Παιδοφιλίας**
- **Διαταραχή Φετιχισμού**
- **Διαταραχή Μετενδυματικού Φετιχισμού**

Ταξινόμηση Παραφιλικών Διαταραχών

Παθολογική ερωτική προτίμηση:

- - **ερωτικού στόχου (target)**
παιδοφιλία, φετιχισμός, μετενδυματικός φετιχισμός
- - **ερωτικής δραστηριότητας (activity):**
διαδικασία (courtship)
ηδονοβλεψία, επιδειξιμανία, εφραψιμανία
αλγολαγνικές (algotaginic)
σεξουαλικός σαδισμός - μαζοχισμός

πορεία

- **Ηλικία έναρξης: όψιμη εφηβεία**
- **Μέση έναρξη της δραστηριότητας: 25**
- **Σαφής πτώση στην έναρξη μετά τα 40**

- **Συχνότητα: άγνωστη**
- **Αιτιολογία: άγνωστη**

Συννοσηρότητα

Επιδειξιομανείς:

- 1 στους 3 συνυπάρχει ηδονοβλεψία
- 1 στους 4 εφρασιμανία
- 1 στους 5 έχει διαπράξει βιασμό.
- 9 στους 10 έχουν πάνω από 1 παραφιλική διάγνωση
- 7 στους 10 έχουν πάνω από 3 παραφιλικές διαγνώσεις.

• *Freund (1990), Abel & Osborn (1992),*

Παραφιλία vs Παραφιλική Διαταραχή

- **Παραφιλία (paraphilia):**

Βαρύ και επίμονο σεξουαλικό ενδιαφέρον, διαφορετικό από τη γενετήσια διέγερση ή περίπτυξη, με άλλο άτομο που συμφωνεί και είναι ενήλικο

ή

Κάθε σεξουαλικό ενδιαφέρον που είναι μεγαλύτερο ή ίσο με νορμοφιλικά σεξουαλικά ενδιαφέροντα

Παραφιλία vs Παραφιλική Διαταραχή

- **Παραφιλική Διαταραχή (Paraphilic Disorder)**

... causing distress or impairment to the individual or a paraphilia whose satisfaction has entailed personal harm, or risk to harm, to others.

.. A paraphilia is a necessary but not a sufficient condition for having a Paraphilic Disorder

* *Η παραφιλία δεν απαιτεί θεραπευτική παρέμβαση*

Παραφιλίες Paraphilia, DSM V

- Ηδονοβλεψία
- Επιδειξιμανία
- Εφασιμανία
- Σεξουαλικός μαζοχισμός
- Σεξουαλικός σαδισμός
- Παιδοφιλία
- Φετιχισμός
- Μετενδυματικός φετιχισμός
- ! " #

Παραφιλικές Διαταραχές Paraphilic Disorders, DSM V

- **Διαταραχή Ηδονοβλεψίας**
- **Διαταραχή Επιδειξιμανίας**
- **Διαταραχή Εφασιμανίας**
- **Διαταραχή Σεξουαλικού Μαζοχισμού**
- **Διαταραχή Σεξουαλικού Σαδισμού**
- **Διαταραχή Παιδοφιλίας**
- **Διαταραχή Φετιχισμού**
- **Διαταραχή Μετενδυματικού Φετιχισμού**

Παραφιλικές Διαταραχές Paraphilic Disorders, DSM V

- **Κριτήριο A**

προσδιορίζει την ποιοτική φύση της παραφιλίας

- **Κριτήριο B**

προσδιορίζει τη μη συναίνεση του άλλου ή τις αρνητικές συνέπειες στον ίδιο

* *εάν λείπει το Κριτήριο B, τότε το άτομο έχει «παραφιλία»*

Παραφιλίες:

Διαγνωστικά Κριτήρια, DSM IV

- **A. Υπαρξη για τουλάχιστον 6 μήνες επαναλαμβανόμενων σεξουαλικών τάσεων, φαντασιώσεων ή συμπεριφορών**
- **B. Αυτές οι φαντασιώσεις, τάσεις και συμπεριφορές προκαλούν σημαντική κλινική δυσφορία ή διαταραχή στη κοινωνική, εργασιακή ή άλλη σημαντική περιοχή της λειτουργικότητας.**

Προβληματισμός 1, «φαντασιώσεις..»

DSM IV, Κριτήριο A έχει επεκταθεί περιλαμβάνοντας και τις σεξουαλικές τάσεις και φαντασιώσεις

Πολλοί όμως έχουν φαντασιώσεις χωρίς να δρουν τελικά με βάση αυτές, ενώ οι σεξουαλικές φαντασιώσεις είναι αρκετά διαδεδομένες στο γενικό πληθυσμό.

Το ερώτημα που προκύπτει είναι εάν οι φαντασιώσεις αυτές, όταν δεν συνδυάζονται με συμπεριφορές, είναι σε θέση να στοιχειοθετήσουν διάγνωση ψυχικής διαταραχής.

Προβληματισμός 2, «δυσφορία..»

- **DSM IV, Κριτήριο B:**
- **Σε πολλά περιστατικά βλέπουμε ότι δεν προκαλείται ή τουλάχιστον δεν είναι εμφανής σημαντική κλινική δυσφορία ή διαταραχή στη κοινωνική, εργασιακή ή άλλη σημαντική περιοχή της λειτουργικότητας.**

Paraphilic Disorder, DSM V

- **Criterion A**

One period of at least 6 months, recurrent and intense sexual arousal

- **Criterion B**

The individual has acted on these sexual urges with a nonconsenting person, or the sexual urges or fantasies cause clinically significant distress or impairment in social, occupational, or other important areas of functioning.

Paraphilic Disorder, DSM V

- ***Specify if:***
- **In a controlled environment:** This specifier is primarily applicable in institutional or other settings where opportunities to engage in... are restricted.
- **In full remission:** the individual has not acted on the urges, with a nonconsenting person, and there has been no distress or impairment in social, occupational, or other areas of functioning, for at least 5 years.

\$%& ' (%) *μ+, - . /-01+.

- Ο Freud (1905/1953): η παρεκκλίνουσα σεξουαλική συμπεριφορά είναι διαταραχή του χαρακτήρα
- Ποικίλα συναισθήματα φόβου και ανεπάρκειας, μαζί με την πιθανή ύπαρξη μη αναγνωρισμένων ομοφυλοφιλικών τάσεων, αλληλεπιδρούν με την επιθετικότητα, και κατευθύνονται στο θύμα, ως υποκατάστατο της μητέρας, με αποτέλεσμα τη σεξουαλική διαστροφή ή κακοποίηση.

2%μ314+5 ' 4+, - . * 3671+., 1

- Μοντέλο της "συναισθηματικής ενίσχυσης»:
- Μη σεξουαλικές συναισθηματικές καταστάσεις δρουν συνεργικά με τη σεξουαλική διέγερση, ώστε να προκληθεί η σεξουαλική ανταπόκριση.
- Ένας πιθανός μηχανισμός που ενέχεται τόσο στις θετικές (αγάπη) όσο και στις αρνητικές (μίσος ή εχθρότητα) αλληλεπιδράσεις μιας σχέσης.

2%μ314+5 ' 4+, - . * 3671+., 2

Οι Rachman & Hodgson (1968), δείχνοντας σε φυσιολογικά άτομα εικόνες με γυναικείες μπότες και εικόνες με γυμνές γυναίκες οδήγησαν σε αυξημένη σεξουαλική διέγερση όταν αργότερα ως ερέθισμα ήταν μόνο οι μπότες >> δημιουργώντας έτσι έμμεσα ένα φετιχιστικό αντικείμενο.

- ο επαναλαμβανόμενος συνδυασμός οργασμού μέσω αυνανισμού με ένα παραφιλικό ερέθισμα οδηγεί σε εξαρτημένη διέγερση.**

2%μ314+5 ' 4+, - . * 3671+., 3

- *"έλλειψης αναστολής της διέγερσης σε συνθήκες βιασμού"* :
- Η μη συγκατάθεση, καθώς και τα σημεία φόβου, πόνου και δυσφορίας από την πλευρά του θύματος, δημιουργούν αναστολή της διέγερσης του βιασμού στους περισσότερους άνδρες.
- Ο μηχανισμός αυτός ρυθμίζεται από την ικανότητα ενσυναίσθησης.
- Φαλλομετρικές μετρήσεις δείχνουν ότι η διέγερση από σκληνές βιασμού, έναντι της διέγερσης από σκληνές σεξουαλικές επαφής κατόπιν συναίνεσης, είναι αναλογικά υψηλότερη στους βιαστές και μάλιστα σχετίζεται με τον αριθμό των θυμάτων και το μέγεθος της βίας

81μ)+09+, -. *3671+.

- Οι στερεότυπες απόψεις για το ρόλο του φύλου και η αποδοχή της διαπροσωπικής βίας αποτελούν σημαντικούς παράγοντες που μεσολαβούν ανάμεσα στην κουλτούρα της κοινωνίας και τη σεξουαλική επιθετικότητα.
- ο άνδρας χρησιμοποιεί το βιασμό προκειμένου να εξευτελίσει και να εκφοβίσει τη γυναίκα
- Ο βιασμός δεν είναι μια σεξουαλική πράξη αλλά μια πράξη βίας.

: '+) ;)+ '-<) ; 0+ * , - . * 3671+.

- Μεροληπτικός τρόπος επεξεργασίας των πληροφοριών σε όλα σχεδόν τα στάδια της αλυσίδας διάπραξης του βιασμού.
- Οι βιαστές, για παράδειγμα, βλέπουν τον τρόπο ντυσίματος των θυμάτων τους ως "πρόσκληση,"
- Κατά τη διάρκεια της διάπραξης, ο βιαστής αντιλαμβάνεται την παθητικότητα ή τη φοβισμένη συγκαταβατικότητα των γυναικών ως επιθυμία και απόλαυση του βιασμού.

=+ ' > ' <+, - . /1 ; 4?1.

- Χαμηλά επίπεδα τεστοστερόνης σχετίζονται με σημαντική μείωση της συχνότητας σεξουαλικών φαντασιώσεων, της σεξουαλικής διέγερσης και επιθυμίας, των αυτόματων νυχτερινών στύσεων, των εκσπερματίσεων και της σεξουαλικής δραστηριότητας
- Η επιθετική συμπεριφορά σχετίζεται με τα κυκλοφορούντα ανδρογόνα, τόσο σε άνδρες όσο και σε γυναίκες
- Επιτυχημένη αντιμετώπιση της σεξουαλικής επιθετικότητας με τα αντιανδρογόνα οξική μεθοξυπρογεστερόνη και οξική κυπροτερόνη.
- GnRH αγωνιστικό ανάλογο τριπτορελίνη

ΗΔΟΝΟΒΛΕΨΙΑ (VOYEURISM), DSM IV

- **#. @3*)*>*μA*)6μ1)1. , *+ -)9')1.
01B'%*>+, C (+1<1?4'%01.
5*)9*0+D01+., 9C01+ . E 0%μ314+5'4- .
3'%314+>*μAC)'%) F(')'A>139+, E
(4*09F4+69F9* .**
- **=. G+ 01B'%*>+, -. 5*)9*0+D01+., 9C01+ .
E 0%μ314+5'4- . 34', *>'H) 0Fμ*)9+, E
, >+) +, E (%05'4?* E (+*9*4*&E 09F)
, '+) ;)+, E, 14<*0+* , E, E C>>F
0Fμ*)9+, E 314+'&E 9F.
>1+9'%4<+, 69F9* ..**

Voyeuristic Disorder, προ-DSM V

- A. Over a period of at least six months, recurrent and intense sexual arousal from observing an unsuspecting person who is naked, in the process of disrobing, or engaging in sexual activity, as manifested by fantasies, urges, or behaviors.
- B. The person has clinically significant distress or impairment in important areas of functioning, or has sought sexual stimulation from observing three or more unsuspecting persons who are naked, disrobing, or engaging in sexual activity on separate occasions.
- *Specify if:*
- **In Remission** (No Distress, Impairment, or Recurring Behavior and in an Uncontrolled Environment): State duration of remission in months: _____
- In a Controlled Environment

Voyeuristic Disorder, DSM V

- **A.** One period of at least 6 months, recurrent and intense sexual arousal from observing an unsuspected person who is naked.... , as manifested by fantasies, urges, or behaviors.
- **B.** The individual has acted on these sexual urges with a nonconsenting person, or the sexual urges or fantasies cause clinically significant distress or impairment in social, occupational, or other important areas of functioning.

Voyeuristic Disorder, DSM V

- **C.** The individual experiencing the arousal and/or acting on the urges is at least 18 years of age
- ***Specify if:***
- **In a controlled environment:** This specifier is primarily applicable in institutional or other settings where opportunities to engage in... are restricted.
- **In full remission:** the individual has not acted on the urges, with a nonconsenting person, and there has been no distress or impairment in social, occupational, or other areas of functioning, for at least 5 years.

ΗΔΟΝΟΒΛΕΨΙΑ

- **Επιδημιολογία**
 - Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι, το σεξουαλικό ενδιαφέρον για παρακολούθηση γυμνής γυναίκας ή άνδρα δεν θα πρέπει να θεωρείται παρέκκλιση, αφού πρόκειται για ένα αναπόσπαστο και σημαντικό κομμάτι της σεξουαλικής διεργασίας.
 - Έρευνα σε γενικό πληθυσμό έδειξε ότι το 50% των ανδρών έχουν τη φαντασίωση να παρακολουθούν άλλους σε σεξουαλική δράση.
 - Κάποια στοιχεία προέρχονται από το δικαστικό σύστημα, αλλά αυτά σίγουρα δεν είναι αξιόπιστα, δεδομένου ότι πολλοί ηδονοβλεψίες δεν συλλαμβάνονται. Από στοιχεία σε δείγμα γυναικών, φάνηκε ότι το 30% των γυναικών έχουν υπάρξει θύματα επιδειξιμανίας ή ηδονοβλεψίας. Η έκταση του φαινομένου της ηδονοβλεψίας στις γυναίκες είναι επίσης άγνωστη.
-
- **ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ**
 - **Ψυχαναλυτική θεωρία:** Σύμπτωμα ψυχοπαθολογίας η οποία πηγάζει από ανεπίλυτες συγκρούσεις στη διάρκεια της ψυχοσεξουαλικής ανάπτυξης.
 - **Θεωρία της μάθησης:** Το είδος των ερεθισμάτων που προκαλούν σεξουαλική διέγερση προσδιορίζεται σε μεγάλο βαθμό από τη μάθηση, η δε ανοιχτή συμπεριφορά με την οποία εκφράζεται η διέγερση εξαρτάται κυρίως από την προηγούμενη εμπειρία του ατόμου.
 - **Βιολογικά:** Έχουν διερευνηθεί διάφορες ορμόνες, χωρίς όμως να προσφέρουν κανένα αξιόλογο εύρημα.

ΕΠΙΔΕΙΞΙΜΑΝΙΑ (EXHIBITIONISM), DSM-IV

- Α. Υπαρξη για τουλάχιστον έξι μήνες επαναλαμβανόμενων σεξουαλικών τάσεων, φαντασιώσεων ή συμπεριφορών έκθεσης των γεννητικών οργάνων σε έναν ανυποψίαστο άγνωστο.
- Β. Αυτές οι φαντασιώσεις, τάσεις και συμπεριφορές προκαλούν σημαντική κλινική δυσφορία ή διαταραχή στη κοινωνική, εργασιακή ή άλλη σημαντική περιοχή της λειτουργικότητας.

Exhibitionistic Disorder, προ-DSM V

- A. Over a period of at least 6 months, recurrent and intense sexual arousal from the exposure of one's genitals to an unsuspecting stranger, as manifested by fantasies, urges, or behaviors.
- B. The person has clinically significant distress or impairment in important areas of functioning, or has sought sexual stimulation from exposing the genitals to three or more unsuspecting strangers on separate occasions.

Exhibitionistic Disorder, DSM V

- Αλλαγή Κριτηρίου B σε:

The individual has acted on these sexual urges with a nonconsenting person, or the sexual urges or fantasies cause clinically significant distress or impairment in social, occupational, or other important areas of functioning.

Exhibitionistic Disorder, προ- DSM V

- *Specify* type:
- Sexually Attracted to Exposing Genitals to Pubescent or Prepubescent Individuals (Generally **Younger Than Age 15**)
- Sexually Attracted to Exposing Genitals to Physically Mature Individuals (Generally **Age 15 or Older**)
- Equally Sexually Attracted to Exposing Genitals to **Both Age Groups**
- *Specify* if:
- **In Remission** (No Distress, Impairment, or Recurring Behavior and in an Uncontrolled Environment): State duration of remission in months: _____
- In a Controlled Environment

ΕΠΙΔΕΙΞΙΜΑΝΙΑ (EXHIBITIONISM)

- Ηλικία έναρξης
- Η επιδειξιμανία, όπως όλες οι παραφυλίες, έχουν πρώιμο χρόνο έναρξης.
- Abel & Rouleau (1990), 142 επιδειξίες, στο 50% η έναρξη αυτού του τύπου σεξουαλικού ενδιαφέροντος ήταν πριν τα 18.
- Μέση έναρξη της δραστηριότητας γύρω στα 25
- σαφής πτώση στην έναρξη μετά τα 40
- διαταραχή των ανδρών με θύματα τις γυναίκες
- μεγάλο ποσοστό των θυμάτων είναι παιδιά ή έφηβοι.
- Κοινωνιολογικά δεδομένα των δραστών: οι μισοί περίπου είναι έγγαμοι, ενώ δεν διαφέρουν από τον γενικό πληθυσμό στην εκπαίδευση και το επάγγελμα

ΕΠΙΔΕΙΞΙΜΑΝΙΑ

Επιδημιολογία

- Η συχνότητα και ο επιπολασμός της επιδειξιμανίας είναι άγνωστη.
- οι επιδειξιμανείς αποτελούν το ένα τρίτο των σεξουαλικών παραπτώματιών.
- Abel & Rouleau (1990), το 25% των 565 σεξουαλικών παραπτώματιών που παρακολουθούσαν είχαν κάποιο ιστορικό επιδειξιμανίας
- αυτοί που αναφέρονται επίσημα αναπαριστούν ένα πολύ μικρό ποσοστό των πραγματικών περιστατικών.
- Gittleson et al, (1978), μελετώντας ένα δείγμα νοσοκόμων μέσης ηλικίας 37 ετών, βρήκαν ότι το 44% είχε πέσει θύμα επιδειξιμανίας
- Cox & MacMahon (1978), μελετώντας 405 φοιτήτριες στις ΗΠΑ, βρήκαν ότι 32% είχαν πέσει θύμα επιδειξιομανίας.

ΕΠΙΔΕΙΞΙΜΑΝΙΑ

Στοιχεία της Προσωπικότητας

- ποικίλες ψυχιατρικές διαταραχές, “ντροπαλοί” , “συνεσταλμένοι” και “ψυχονευρωτικοί”
- γενικότερα φαίνεται να μην υπάρχει κάποιο ιδιαίτερο προφίλ
- Σχέση με άλλες παραφυλίες
- Freund (1990), δείγμα 241 επιδειξιών, το 32% επιδιδόταν συγχρόνως σε ηδονοβλεπτικές δραστηριότητες, το 30% σε εφασιμανικές, και το 15% είχε διαπράξει βιασμό.
- Abel & Osborn (1992), δείγμα 118 επιδειξιών, βρήκαν ότι στο 27% συνυπήρχε ηδονοβλεψία, στο 39% παιδοφιλία, στο 17% εφασιμανία, ενώ το 14% είχε διαπράξει βιασμό.
- 93% των επιδειξιμανών έχει πάνω από μία παραφυλική διάγνωση, ενώ το 73% έχει πάνω από τρεις παραφυλικές διαγνώσεις.

ΕΠΙΔΕΙΞΙΜΑΝΙΑ

- ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

- Ψυχαναλυτικές θεωρίες

- Πυρηνικό συστατικό πολλών ψυχαναλυτικών θεωριών είναι το οιδιπόδειο σύμπλεγμα και το άγχος ευνουχισμού

- αλληλεπίδραση του παιδιού με μια μητέρα που θέλει να επιβάλλεται πατέρα των επιδειξιών περιγράφεται σαν συναισθηματικά απών .

- η επιδειξιμανία προβάλλει σαν άμυνα απέναντι στο άγχος ευνουχισμού.

- Η αντίδραση έκπληξης της γυναίκας-θύματος στη διάρκεια της διάπραξης λειτουργεί σαν απόδειξη ότι το πέος υπάρχει.

- Συμπεριφορικά-Γνωσιακά Μοντέλα

Οι Rachman & Hodgson (1968), δείχνοντας σε φυσιολογικά άτομα εικόνες με γυναικείες μπότες και εικόνες με γυμνές γυναίκες οδήγησαν σε αυξημένη σεξουαλική διέγερση όταν αργότερα σαν ερέθισμα ήταν μόνο οι μπότες, δημιουργώντας έτσι έμμεσα ένα φετιχιστικό αντικείμενο.

- ο επαναλαμβανόμενος συνδυασμός οργασμού μέσω αυνανισμού με ένα παραφιλικό ερέθισμα οδηγεί σε εξαρτημένη διέγερση.

- Νευρολογικά ευρήματα

- Flor-Henry (1987), σημαντικές διαφορές στην αριστερή μετωποκροταφική λειτουργικότητα των παραφιλικών γενικά, αλλά και των επιδειξιμανών ειδικότερα. ΗΕΓ: αριστερή ημισφαιρική δυσλειτουργία

- Ορμονολογικά ευρήματα

ΕΦΑΨΙΜΑΝΙΑ (FROTTEURISM), DSM IV

- Α. Πάνω από μία περίοδο 6 μηνών με επαναλαμβανόμενες και επίμονες σεξουαλικές φαντασιώσεις, τάσεις και συμπεριφορές που περιλαμβάνουν άγγιγμα και τρίψιμο έναντι μη-συγκατατιθέμενου ατόμου.
- Β. Οι σεξουαλικές φαντασιώσεις, τάσεις και συμπεριφορές προκαλούν σημαντική κλινική δυσφορία ή διαταραχή στη κοινωνική, εργασιακή, ή άλλη σημαντική περιοχή της λειτουργικότητας.

Frotteuristic Disorder, προ- DSM V

- A. Over a period of at least six months, recurrent and intense sexual arousal from touching or rubbing against a nonconsenting person, as manifested by fantasies, urges, or behaviors.
- B. The person has clinically significant distress or impairment in important areas of functioning, or has sought sexual stimulation from touching and rubbing against three or more nonconsenting persons on separate occasions.
- *Specify* if:
- **In Remission** (No Distress, Impairment, or Recurring Behavior and in an Uncontrolled Environment): State duration of remission in months: _____
- In a Controlled Environment

Frotteuristic Disorder, DSM V

- Αλλαγή Κριτηρίου B σε:

The individual has acted on these sexual urges with a nonconsenting person, or the sexual urges or fantasies cause clinically significant distress or impairment in social, occupational, or other important areas of functioning.

Frotteuristic Disorder

- Μέσος όρος εφραψιμανικών πράξεων : 850.
- 2 στα 3 άτομα που είχαν συλληφθεί για ηδονοβλεπτική δραστηριότητα είχαν παράλληλα και εφραψιμανική δραστηριότητα
- Δείγμα 560 παραφιλικών: 2 στους 10 ατόμων με εφραψιμανία είχαν σαν μοναδική δραστηριότητα την εφραψιμανία ενώ οι υπόλοιποι είχαν κατά μέσο όρο επιπλέον 5 παραφιλίες.

• *Abel et al (1987, 1988)*

ΕΦΑΨΙΜΑΝΙΑ (FROTTEURISM)

Επιδημιολογία

- Για τα έτη 1966-1997, βρέθηκαν μόνο 17 μελέτες με το θέμα αυτό. Οι Abel et al (1987), τόνισαν ότι η εφαψιμανία είναι πολύ συχνή παραφιλική δραστηριότητα. Ο μέσος όρος των εφαψιμανικών πράξεων των 62 ατόμων με πρώτη διάγνωση την εφαψιμανία, που μελέτησαν, ήταν 850. Σε δείγμα ατόμων που είχαν συλληφθεί για ηδονοβλεπτική δραστηριότητα το 66% είχαν παράλληλα επιδείξει εφαψιμανική δραστηριότητα (27). Οι Abel et al (1988) (28), μελετώντας 561 παραφιλικούς βρήκαν ότι μόνο 21% των ατόμων με εφαψιμανία είχαν σαν μοναδική δραστηριότητα την εφαψιμανία ενώ οι υπόλοιποι είχαν κατά μέσο όρο επιπλέον 4,8 παραφιλίες.
- ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ
- Freund & Kolarsky (1965), Ιδανική διαδικασία μιας ερωτικής σχέσης, 4 στάδια : εντόπιση του στόχου-συντρόφου, φάση μη-λεκτικής και λεκτικής προσέγγισης, φάση όπου αναπτύσσεται κάποια σωματική επαφή, και τέλος φάση της σεξουαλικής επαφής. Εφαψιμανία: διαταραχή στην τρίτη φάση

Sexual Masochism Disorder, DSM V

- A. Over a period of at least six months, recurrent and intense sexual arousal from the act of being humiliated, beaten, bound, or otherwise made to suffer, as manifested by fantasies, urges, or behaviors.
- B. The person has clinically significant distress or impairment in important areas of functioning.
-
- *Specify* if:
- **With Asphyxiophilia** (Sexually Aroused by Asphyxiation)
- *Specify* if:
- **In Remission** (No Distress, Impairment, or Recurring Behavior and in an Uncontrolled Environment): State duration of remission in months: _____
- In a Controlled Environment

Sexual Masochism Disorder, DSM V

- Αλλαγή Κριτηρίου B σε:

The individual has acted on these sexual urges with a nonconsenting person, or the sexual urges or fantasies cause clinically significant distress or impairment in social, occupational, or other important areas of functioning.

***Sexual Masochism* - Δεδομένα, 1**

- Το 10% του πληθυσμού έχει εμπλακεί σε κάποια μορφή μαζοχιστικού σεξουαλικού παιχνιδιού
- Το 20% έχει παρόμοιες φαντασιώσεις
- Ποσοστό που χρησιμοποιεί τον μαζοχισμό σαν αποκλειστική πηγή σεξουαλικής ευχαρίστησης: 1%.
- Ο μαζοχισμός είναι πολύ πιο συχνός από τον, κατά τα φαινόμενα συμπληρωματικό του, σαδισμό
- “Υποτακτικές” Vs “κυριαρχικές” φαντασιώσεις: 4:1.

• *Friday (1980)*

***Sexual Masochism* - Δεδομένα, 2**

- Τα 3 πυρηνικά στοιχεία:

"6) '., #3D>1+ * @>-<& '%, I * 31?) ; 0F

- Πως μπορεί να εξηγηθεί το παράδοξο γεγονός η πρόκληση πόνου να εκλύει ευχαρίστηση;
- Ο μαζοχισμός φαίνεται να αποτελεί φαινόμενο των σύγχρονων Δυτικών πολιτισμών. Έλλειψη αναφορών πριν το 1500. Αρκετά διαδεδομένος στην Ευρώπη και στην Αμερική από τον 18ο αιώνα.
- Επικρατέστερος στα ανώτερα κοινωνικά στρώματα

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΜΑΖΟΧΙΣΜΟΣ (SEXUAL MASOCHISM)

- Ιστορία
- Πως μπορεί να εξηγηθεί το παράδοξο γεγονός η πρόκληση πόνου να εκλύει ευχαρίστηση;
- Η πολιτισμική και ιστορική κατανομή του μαζοχισμού παρουσιάζει αρκετό ενδιαφέρον. Μπορεί κανείς να βρει κατά την αρχαιότητα, καθώς και σε αρκετούς πολιτισμούς, σχεδόν όλες τις σεξουαλικές πρακτικές. Ο μαζοχισμός όμως φαίνεται να αποτελεί φαινόμενο των σύγχρονων Δυτικών πολιτισμών. Υπάρχει τέλεια έλλειψη αναφορών πριν το 1500, οπότε και εμφανίζονται τα πρώτα στοιχεία, ενώ φαίνεται αρκετά διαδεδομένος στην Ευρώπη και στην Αμερική από τον 18ο αιώνα.
- Μαζοχισμός και ψυχοπαθολογία
- Οι McCollaum & Lester (1994), σε μελέτη φυσιολογικών φοιτητών βρήκε σημαντική συσχέτιση μεταξύ σεξουαλικών μαζοχιστικών ενδιαφερόντων και σεξουαλικής επιθετικότητας.
- Οι Thornton et al (1996), βρήκαν ότι κάποιου βαθμού σεξουαλικό μαζοχιστικό ενδιαφέρον ήταν συχνό ανάμεσα σε σεξουαλικούς παραπτώματιες. Τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών υποδεικνύουν κάποια σύνδεση μεταξύ μαζοχισμού και σεξουαλικής παραπτωματικότητας.

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΜΑΖΟΧΙΣΜΟΣ

- Είναι ο μαζοχισμός ψυχική διαταραχή;
- Μελέτες σε δείγματα μαζοχιστών έδειξαν ότι πρόκειται για άτομα σε γενικές γραμμές υγιή, επιτυχημένα, και με καλές δυνατότητες προσαρμογής. Τείνουν να είναι αξιόπιστα και να έχουν υψηλές προσδοκίες για τον εαυτό τους αλλά και για τους άλλους.
- Η πρακτική του μαζοχισμού φαίνεται να γίνεται σχεδόν πάντα σε πλαίσια ασφάλειας.
- Μερικά άτομα μπορεί όμως να επιδοθούν σε επικίνδυνες συμπεριφορές στη διάρκεια μαζοχιστικών πρακτικών. Οι συμπεριφορές αυτές πιθανόν να υποκρύπτουν κάποια βαθιά παθολογία ή απλώς κακή κρίση.
- Εκτός από ακραίες περιπτώσεις ο μαζοχισμός συνήθως δεν προκαλεί ζημιά στο άτομο. Αντίθετα, δείχνει να είναι επιθυμητός σε αρκετούς ανθρώπους που δείχνουν φυσιολογικοί και καλά προσαρμοσμένοι στους περισσότερους τομείς.

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΜΑΖΟΧΙΣΜΟΣ

- **Επιδημιολογία**
- Αρκετά προβλήματα στον υπολογισμό του επιπολασμού.
- Εκτός του ότι υπάρχει δυσκολία των ατόμων στο να αναφερθούν σ' αυτόν, παρατηρείται επιπλέον μεγάλη διάσταση μεταξύ φαντασίωσης και πρακτικής, ίσως επειδή σε αρκετούς υπάρχει δυσκολία στην ανεύρεση συντρόφου για το μοίρασμα των εμπειριών.
- Ανασκόπηση αρκετών ερευνών πάνω στο μαζοχισμό, (Baumeister, 1989): 10% του πληθυσμού έχει εμπλακεί σε κάποια μορφή μαζοχιστικού σεξουαλικού παιγνιδιού, και τουλάχιστον διπλάσιοι έχουν παρόμοιες φαντασιώσεις. Υπολογίζεται όμως ότι το ποσοστό των ατόμων που χρησιμοποιεί τον μαζοχισμό σαν αποκλειστική πηγή σεξουαλικής ευχαρίστησης δεν ξεπερνά το 1%.
- Οι άνδρες αναπτύσσουν συχνότερα μαζοχιστική δραστηριότητα σε σχέση με τις γυναίκες, αλλά αυτό πιθανόν να μην ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και να αντανakλά μάλλον την μεγαλύτερη τάση των ανδρών να αναζητούν σεξουαλική δραστηριότητα.
- Αρκετό ενδιαφέρον παρουσιάζει η κοινωνικοοικονομική κατανομή του μαζοχισμού, αφού φαίνεται ότι είναι επικρατέστερος στα ανώτερα στρώματα. Αρκετό θεωρητικό ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι ο μαζοχισμός είναι πολύ πιο συχνός από τον, κατά τα φαινόμενα συμπληρωματικό του, σαδισμό. Ο Friday (1980), μελετώντας όλων των ειδών σεξουαλικές φαντασιώσεις βρήκε ότι οι υποτακτικές, σε σχέση με τις κυριαρχικές φαντασιώσεις, βρίσκονται σε αναλογία 4:1.

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΜΑΖΟΧΙΣΜΟΣ

- Τα τρία πυρηνικά στοιχεία: "6) ' ., #3D>1+ * @>-<& '%, I * 31?) ; 0F.
- Ψυχαναλυτικές θεωρίες
- Η αναζήτηση εμπειριών πόνου, παράλληλα με την απώλεια ελέγχου, δείχνει να έρχεται σε αντίθεση με την ανθρώπινη φύση. Για δεκαετίες, οι πλέον περιεκτικές θεωρίες περί μαζοχισμού προήλθαν από τον χώρο της ψυχανάλυσης. Ο Freud (1924), πρότεινε ότι ο μαζοχισμός προέρχεται από το σαδισμό. Συγκεκριμένα, το άτομο επιθυμεί να κυριαρχεί και να πληγώνει τους άλλους. Η επιθυμία αυτή δίνει γένεση σε ενοχές οι οποίες τελικά μετατρέπονται σε επιθυμία να κυριαρχείται από τους άλλους. Η άποψη αυτή δεν φαίνεται να επιβεβαιώνεται από πρόσφατες ενδείξεις.
- Θεωρίες μάθησης
- Η θεωρία της μάθησης υποστηρίζει ότι ο μαζοχισμός κατανοείται με το μηχανισμό της εξαρτημένης μάθησης, τονίζοντας ότι, πρώιμες εμπειρίες δημιουργούν ισχυρή σύνδεση της σεξουαλικής ευχαρίστησης και του πόνου. Για παράδειγμα, ένα παιδί μπορεί να τιμωρήθηκε με ξυλιές στο πισινό, να αισθάνθηκε τη γυμνότητα και την επαφή αυτή διεγερτική, και να σχημάτισε έτσι μία σύνδεση η οποία θα αναπτύξει μαζοχιστική επιθυμία στη μετέπειτα ζωή.

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΣΑΔΙΣΜΟΣ (SEXUAL SADISM), DSM IV

- **#. J+ * 314? ' (' 9 '%>C&+09 ') 6 μF) D), 9' C9'μ' -&1+ 13?μ')1. 01B '% * >+, -. 5 *)9 * 0+D01+., 9C01+. E 0%μ314+5 '4-. 3 '% 314+> *μAC) '%) 34CB1+. (34 * <μ *9+, -. E 34 ' 0 'μ' + ; 9+, -.), 09+. ' 3 '?1. ' 7%&+, 6. E 0 ; μ *9+, 6. 36) ' . 9 '% /Hμ *9' . 9' (+1<1?41+ 01B '% * >+, C.**
- **=. G+ 01B '% * >+, -. 5 *)9 * 0+D01+., 9C01+. E 0%μ314+5 '4-. 34 ' , * >'H) 0Fμ *)9+, E , >+) +, E (%05 '4? * E (+ *9 *4 * &E 09F , '+') ;)+, E, 14< * 0+ * , E E C>>F 0Fμ *)9+, E 314+ '&E 9F. >1+9 '%4<+, 69F9 * ..**

Sexual Sadism Disorder, προ- DSM V

- A. Over a period of at least six months, recurrent and intense sexual arousal from the physical or psychological suffering of another person, as manifested by fantasies, urges, or behaviors.
- B. The person has clinically significant distress or impairment in important areas of functioning, or has sought sexual stimulation from behaviors involving the physical or psychological suffering of two or more nonconsenting persons on separate occasions.
-
- *Specify if:*
- **In Remission** (No Distress, Impairment, or Recurring Behavior and in an Uncontrolled Environment): State duration of remission in months: _____
- In a Controlled Environment

Sexual Sadism Disorder, DSM V

- Αλλαγή Κριτηρίου B σε:

The individual has acted on these sexual urges with a nonconsenting person, or the sexual urges or fantasies cause clinically significant distress or impairment in social, occupational, or other important areas of functioning.

Δεδομένα

- Το 5 % των γυναικών και το 15 % των ανδρών δείχνουν να διεγείρονται σε σαδομαζοχιστικού τύπου διηγήσεις.
- Άνδρες γενικού πληθυσμού: το 15% είχαν φαντασιώσεις κακοποίησης γυναίκας και το 10% φαντασιώσεις να χτυπούν γυναίκα.
- 1 στις 3 γυναίκες και 1 στους 2 άνδρες έχουν σεξουαλικές φαντασιώσεις να δένουν τον/την σύντροφό τους, χωρίς να είναι ξεκάθαρο αν αυτές οι συμπεριφορές αφορούν προτίμηση ή απλώς είναι μέρος ενός σεξουαλικού ρεπερτορίου δραστηριοτήτων
- *Kinsey et al (1953), Crepault & Couture (1980), Arndt et al (1985)*

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΣΑΔΙΣΜΟΣ (SEXUAL SADISM)

- **Επιδημιολογία**
- **Kinsey et al (1953)**, 3-12% των γυναικών και το 10-20% των ανδρών δείχνουν να διεγείρονται σε σαδομαζοχιστικού τύπου διηγήσεις.
- **Crepault & Couture (1980)**, μελετώντας άνδρες γενικού πληθυσμού βρήκαν ότι το 15% είχαν φαντασιώσεις κακοποίησης γυναίκας και το 10% φαντασιώσεις να χτυπούν γυναίκα.
- **Οι Arndt et al (1985)**, βρήκαν ότι το ένα τρίτο των γυναικών και το ήμισυ των ανδρών είχαν σεξουαλικές φαντασιώσεις να δένουν τον/την σύντροφό τους, χωρίς να είναι ξεκάθαρο αν αυτές οι συμπεριφορές αφορούν προτίμηση ή απλώς είναι μέρος ενός σεξουαλικού ρεπερτορίου δραστηριοτήτων που συμβαίνουν ενίοτε. Επιπλέον, βρέθηκε ότι το 5% των ανδρών και το 2% των γυναικών ανέφεραν ότι έπαιρναν σεξουαλική ικανοποίηση προκαλώντας πόνο.

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΣΑΔΙΣΜΟΣ

- Πολλοί κλινικοί θεωρούν το σαδισμό και το μαζοχισμό συμπληρωματικές διαταραχές. Η παρατήρηση ότι τα άτομα με μαζοχιστικές φαντασιώσεις έχουν συγχρόνως και σαδιστικές φαντασιώσεις, ενισχύει την άποψη αυτή
- FBI: Η πλειονότητα λευκοί, οι μισοί ήταν έγγαμοι, το 43% με ιστορικό ομοφυλόφιλης εμπειρίας, στο 20% συνυπήρχε άλλη παραφιλία, το 23% ανέφερε σωματική και το 20% σεξουαλική κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία. Πολλοί από αυτούς είχαν την τάση να οδηγούν με το αυτοκίνητό τους χωρίς εμφανή σκοπό. Επίσης, είχαν την τάση να μετατρέπουν το αυτοκίνητό τους ώστε να μοιάζει με αυτοκίνητο της αστυνομίας. Σχεδόν όλοι είχαν προσχεδιάσει το έγκλημα. Η κατακράτηση του θύματος για πάνω από 24 ώρες ήταν συνήθης και συνδυαζόταν με δέσιμο, κάλυψη των ματιών ή απειλή με όπλο. Η σεξουαλική δραστηριότητα περιελάμβανε δέσιμο, πρωκτική και στοματική πράξη, και εισαγωγή ξένων σωμάτων. Το 73% των θυμάτων θανατώνονταν. Περισσότεροι από τους μισούς δράστες κατέγραφαν τη δραστηριότητά τους σε ημερολόγια ή σε κασσετόφωνο, βιντεοταινία, φωτογραφίες, και σκίτσα. Το 40% κρατούσαν στην κατοχή τους ένα αντικείμενο του θύματος.
- Dietz et al (1990), παρατήρησαν ότι όλοι οι σαδιστές παραπτωματίες είχαν ναρκισσιστικά χαρακτηριστικά στη προσωπικότητά τους, ενώ το 40% είχαν ιστορικό χρήσης εθιστικών ουσιών, άλλων εκτός του αλκοόλ.
- Brittain (1970), στο 40% είχαν ψυχοπαθητικές προσωπικότητες με ισχυρά ναρκισσιστικά στοιχεία
- Langevin et al (1988), το 75% έκανε χρήση εθιστικών ουσιών

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΣΑΔΙΣΜΟΣ

- ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

- Ψυχοδυναμικές θεωρίες

- S.Freud (Freud, 1920). Αρχικά θεώρησε τη σχέση επιθετικότητας και σεξουαλικότητας σαν συνδυασμό ψυχικών ενορμήσεων. Αργότερα υπέθεσε σαν πιο πιθανή εξήγηση την παρουσία του παιδιού σαν μάρτυρας στην “πρωταρχική σκηνή” (“primal scene”), ενώ παρακολουθούσε τους γονείς του να κάνουν έρωτα.

- Συμπεριφορικές απόψεις

- Raymond (1956), υποστήριξε ότι το άτομο αναπτύσσει μία ταχεία συσχέτιση στη διάρκεια κάποιων πρώιμων σεξουαλικών εμπειριών. Με τον τρόπο αυτό εξήγησε την ανάπτυξη του καλτσόν σαν φετιχιστικό αντικείμενο όταν το άτομο έβλεπε κρεμασμένο το καλτσόν της μητέρας του στο μπάνιο, ενώ αυνανιζόταν. Υποστήριξε ότι κάποια άτομα έχουν την προδιάθεση για ταχείες συσχετίσεις και εξαρτήσεις.

- Βιολογικά ευρήματα και απόψεις

- Κάποια άτομα παρουσιάζουν ενδοκρινικές ή και χρωμοσωματικές ανωμαλίες, όπως άτομα με σεξουαλική σαδιστική δραστηριότητα και σύνδρομο Klinefelter

- Δεν υπάρχει κάποια εμφανής εγκεφαλική βλάβη. Έχουν αναφερθεί ευρήματα δυσλειτουργίας του δεξιού κροταφικού λοβού, με τη χρησιμοποίηση αξονικής τομογραφίας και νευροψυχολογικών δοκιμασιών. Οι Gratzler & Bredford (1995), βρήκαν νευρολογικές ανωμαλίες, κυρίως στον κροταφικό λοβό, στο 55% των σαδιστών.

ΠΑΙΔΟΦΙΛΙΑ, DSM IV, V

- **#. @3 *) * > * μA *) 6μ1) 1. , * + 13?μ ') 1. 01B '% * >+, - . 9C01+., 5 *) 9 * 0+D01+. E 0%μ314+5 ' 4-. 3 '% 314+> * μAC) '%) 01B '% * >+, E (4 * 09F4+69F9 * μ1 3 * + (+C (μ+, 46914 * 9 ;) 13 19D)).**
- **=. #%9-. ' + 9C01+., 5 *) 9 * 0+D01+. E 0%μ314+5 ' 4-. 34 ' , * > ' H) , >+) , C 0Fμ *) 9+, E (%05 ' 4? * E (+ * 9 * 4 * &E 09F) , ' +) ;)+, E, 14 < * 0+ * , E E C >> F 0Fμ *) 9+, E 314+ ' &E 9F. >1+9 '%4<+, 69F9 * ..**
- **J. G 3 * + (65+> ' . 13?0F. / * 34-31+) * 1?) * + 9 '%>C&+09 ') 16 19D) , * + 9 '%>C&+09 ') 5 -9F μ1 < * >H914 ' . * 36 9 ' 3 * + (?.**
- (Στην περίπτωση όμως των εφήβων δραστήων αυτός ο περιορισμός ενδέχεται να μην ισχύει και η απόφαση για την διάγνωση έγκειται στην κρίση του κλινικού)

ΠΑΙΔΟΦΙΛΙΑ, DSM V

- Note: do not include an individual in late adolescence involved in an ongoing sexual relationship with a 12 -13 year old.
- *Specify whether:*
 - **Exclusive type** (attracted only to children)
 - **Nonexclusive type**

Specify if:

Sexually attracted to males

Sexually attracted to females

Sexually attracted to both

Specify if:

Limited to incest

Δεδομένα

- Τουλάχιστον 7% των γυναικών και 3% των ανδρών έχουν κάποια εμπειρία σεξουαλικής κακοποίησης κατά την παιδική ηλικία.
- 300.000 περίπου περιπτώσεις παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης ανά έτος στις ΗΠΑ
- Τα θύματα υπολογίζονται ότι στο 80% είναι κορίτσια
- Μέση ηλικία θύματος : 9 έτη

Σχολιασμός κριτηρίων, 1

- Το γεγονός ότι για να διαγνωστεί παιδοφιλία απαιτείται η ύπαρξη σημαντικής δυσφορίας ή διαταραχής στη λειτουργικότητα μπορεί να δυσκολέψει τη διάγνωση κάποιων περιστατικών.
- Η ηλικία του παιδιού επίσης φαίνεται να δημιουργεί προβλήματα. Αν και η ύπαρξη ορίου ηλικίας είναι απαραίτητη, ο καθορισμός της έναρξης της εφηβείας στα 13 δείχνει λίγο αυθαίρετος.

Σχολιασμός κριτηρίων, 2

- Δεν υπήρχαν επαναλαμβανόμενες επιθυμίες και φαντασιώσεις στο 60% των παιδοφίλων και στο 75% των αιμομικτών. Επομένως οι επαναλαμβανόμενες επιθυμίες και φαντασιώσεις δεν είναι παθογνωμονικές για όλα τα άτομα που κακοποιούν σεξουαλικά τα παιδιά.
- Αρκετοί κλινικοί παραβλέπουν τα κριτήρια του DSM, ιδίως όταν πρόκειται να εισάγουν τα άτομα αυτά σε θεραπεία, και χρησιμοποιούν τον όρο “child molesters” αντί του όρου “pedophiles” (παιδόφιλοι).
 - *Marshal (1997)*

Pedohebephilic Disorder, DSM προ- V

- A. Over a period of at least six months, one or both of the following, as manifested by fantasies, urges, or behaviors:
 - (1) recurrent and intense sexual arousal from prepubescent or pubescent children
 - (2) equal or greater arousal from such children than from physically mature individuals

Pedohebephilic Disorder, προ- DSM V

- B. One or more of the following signs or symptoms:
- (1) the person has clinically significant distress or impairment in important areas of functioning from sexual attraction to children
- (2) the person has sought sexual stimulation, on separate occasions, from either of the following:
 - (a) two or more different children, if both are prepubescent
 - (b) three or more different children, if one or more are pubescent
- (3) repeated use of , and greater arousal from, **pornography depicting** prepubescent or pubescent children than from pornography depicting physically mature persons, for a period of six months or longer [8]

Pedohebephilic Disorder, προ- DSM V

- C. The person is **at least age 18** years and **at least five years older** than the children in Criterion A or Criterion B.
- *Specify* type:
- **Pedophilic Type**—Sexually Attracted to Prepubescent Children (Generally Younger than 11)
- **Hebephilic Type**—Sexually Attracted to Pubescent Children (Generally Age 11 through 14)
- **Pedohebephilic Type**—Sexually Attracted to Both
-
- *Specify* type:
- **Sexually Attracted to Males**
- **Sexually Attracted to Females**
- **Sexually Attracted to Both**

Pedohebephilic Disorder, προ- DSM V

- *Specify* if:
- **In Remission** (No Distress, Impairment, or Recurring Behavior and in an Uncontrolled Environment): State duration of remission in months: _____
- In a Controlled Environment

Παιδοφιλία, φαλλομετρικό προφίλ, Barbaree

& Marshall (1989),

- α. Το προφίλ “**προτίμησης ενηλίκων**”, ισχυρή διέγερση σε ενήλικες γυναίκες και ελάχιστη σε παιδιά.
- β. Το προφίλ “**προτίμησης εφήβων και ενηλίκων**”, παρόμοιο με το προηγούμενο, με ισχυρότερη τη διέγερση απέναντι στις εφήβους.
- γ. Ένας μεγάλος αριθμός ανδρών δεν ήταν σε θέση να διαχωριστεί επειδή έδειχνε “**μέση ανταπόκριση**» απέναντι σε όλες τις ηλικίες.
- δ. Ένας μικρός αριθμός χαρακτηρίζεται από ισχυρή διέγερση με κυρίως “**προτίμηση παιδιών**” και μικρότερη εφήβων και ενηλίκων.
- ε. Το μοντέλο “**διφασικής προτίμησης παιδιών και ενηλίκων**”, διφασική ισχυρή διέγερση τόσο σε παιδιά όσο και σε ενήλικες και μικρή διέγερση σε εφήβους.

ΦΕΤΙΧΙΣΜΟΣ (FETISHISM), DSM IV

- Α. Για πάνω από 6 μήνες, επαναλαμβανόμενες και επίμονες σεξουαλικές φαντασιώσεις, επιθυμίες, ή συμπεριφορές που περιλαμβάνουν τη χρήση αντικειμένων (πχ. γυναικεία εσώρουχα).
- Β. Οι σεξουαλικές αυτές φαντασιώσεις, επιθυμίες και συμπεριφορές προκαλούν σημαντική κλινική δυσφορία ή διαταραχή στην κοινωνική, εργασιακή, ή άλλη σημαντική περιοχή της λειτουργικότητας.
- Γ. Τα φετιχιστικά αντικείμενα δεν περιορίζονται μόνο σε είδη γυναικείων ρούχων (όπως στον παρενδυσιακό φετιχισμό) ή σε αντικείμενα σχεδιασμένα με σκοπό τη γεννητική ευχαρίστηση (π χ. δονητής).

Fetishistic Disorder, DSM V

- *A. Over a period of at least six months, recurrent and intense sexual arousal from either the use of non-living objects or a highly specific focus on non-genital body part(s), as manifested by fantasies, urges, or behaviors.*
- *B. The person has clinically significant distress or impairment from important areas of functioning.*
- *C. The fetish objects are not limited to articles of clothing used in cross-dressing (as in Transvestic Disorder) or devices specifically designed for the purpose of tactile genital stimulation (e.g. vibrator).*

Fetishistic Disorder, DSM V

- *Specify:*
- ***Body part(s):***
- ***Non-living object(s):***
- *Other:*

- *Specify if:*
- **In Remission** (No Distress, Impairment, or Recurring Behavior and in an Uncontrolled Environment): State duration of remission in months: _____
- **In a Controlled Environment**

Fetishistic Disorder

- **αντικείμενα, όπως, ρούχα, μαλακά υλικά, παπούτσια, δερμάτινα ή λαστιχένια εξαρτήματα,**
- **με ποικίλους τρόπους, όπως, χαϊδεύοντας, γλύφοντας, τρίβοντας, καίγοντας, κόβοντας, κοιτάζοντας ή παρακολουθώντας κάποιον άλλον να τα χρησιμοποιεί.**
- **Το 58% χρησιμοποίησε σαν φετίχ ρούχα, το 23% λαστιχένια ή πλαστικά εξαρτήματα, το 15% υποδήματα, και το 15% μέρη του σώματος, με κύρια προτίμηση το πόδι.**
- **Ο 1 στους 3 έχει 1 φετίχ, και οι μισοί 3 τουλάχιστον.**

ΦΕΤΙΧΙΣΜΟΣ (FETISHISM)

- Η λέξη “fetish” προέρχεται από την Πορτογαλική fetico μετά την ανακάλυψη από τους Πορτογάλους εξερευνητές του 15ου αιώνα κάποιων ομοιωμάτων λατρείας ιθαγενών της Δ. Αφρικής.
- Αργότερα ο όρος fetishism χρησιμοποιήθηκε για το χαρακτηρισμό ειδικών σεξουαλικών συμπεριφορών από τους Binet (1887) και Krafft-Ebing (1886/1965).
- Διαγνωστικά κριτήρια
- Τόσο το ICD-10 της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας (1988) όσο και το DSM-IV της Αμερικάνικης Ψυχιατρικής Εταιρίας (1994), περιλαμβάνουν τον φετιχισμό σαν ξεχωριστή κατηγορία.
- Και τα δύο ταξινομητικά συστήματα ορίζουν τον φετιχισμό σαν τη διαταραχή που χαρακτηρίζεται από τη χρήση ή εμμονή σε αντικείμενα που χρησιμοποιούνται σαν ερεθίσματα με σκοπό τη σεξουαλική διέγερση και την ευχαρίστηση.

ΦΕΤΙΧΙΣΜΟΣ

- **Επιδημιολογία**
- Όπως με όλες τις σεξουαλικές διαταραχές δεν υπάρχουν σαφή επιδημιολογικά στοιχεία για τον φετιχισμό.
- Ο παθολογικός φετιχισμός είναι σπάνιος
- Ο φετιχισμός είναι σημαντικά πιο συχνός στους άνδρες.

Κλινικά χαρακτηριστικά

- Οι Chalkley και Powell (1983), μελέτησαν 48 φετιχιστές και βρήκαν ότι χρησιμοποιούσαν ποικίλα αντικείμενα, όπως, ρούχα, μαλακά υλικά, παπούτσια, δερμάτινα ή λαστιχένια εξαρτήματα, με ποικίλους τρόπους, όπως, χαϊδεύοντας, γλύφοντας, τρίβοντας, καίγοντας, κόβοντας, κοιτάζοντας ή παρακολουθώντας κάποιον άλλον να τα χρησιμοποιεί. Συγκεκριμένα βρήκαν ότι το 58% χρησιμοποιούσε σαν φετίχ ρούχα, το 23% λαστιχένια ή πλαστικά εξαρτήματα, το 15% υποδήματα, και το 15% μέρη του σώματος, με κύρια προτίμηση το πόδι. Επίσης, το 35% είχαν ένα φετίχ, και το 45% τρία ή περισσότερα φετίχ. Πέραν του φετιχισμού, οι 16 είχαν μία επιπλέον, και οι 13, δύο επιπλέον ψυχιατρικές διαγνώσεις.
- Συχνά παρατηρείται το φαινόμενο ο φετιχιστής να κλέβει το φετίχ που προτιμά. Βρέθηκε ότι, το 25% των φετιχιστών προβαίνει σ' αυτή τη πράξη. Υπάρχουν όμως και περιστατικά βιαιότερων εγκλημάτων. Παρατηρήθηκαν φόνοι με κεντρικό σημείο το φετιχιστικό αντικείμενο.

ΦΕΤΙΧΙΣΜΟΣ

- ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ
- Ψυχαναλυτικές θεωρίες
- Στις ψυχαναλυτικές υποθέσεις η αναπαράσταση του φετίχ έχει έναν κεντρικό ρόλο. Ο Freud (1905/1962), δήλωσε ότι η επιλογή του φετίχ προσδιορίζεται από τραυματικές εμπειρίες της παιδικής περιόδου. Ανέπτυξε την έννοια του “άγχους ευνουχισμού”, υποθέτοντας ότι το φετιχιστικό αντικείμενο αναπαριστά το πέος που προστατεύει τον άνδρα από το φόβο του ευνουχισμού. Ο Nagler (1957), συνοψίζοντας τις ψυχαναλυτικές απόψεις σχετικά με τον φετιχισμό, τόνισε ότι ο φετιχιστής είναι ένα άτομο που προσπαθεί να ξεπεράσει τη χαμηλή αυτοπεποίθηση και τα αισθήματα ανικανότητας μέσα από τη χρήση ενός άψυχου αντικειμένου, του φετίχ.
- Συμπεριφορικές θεωρίες
- Οι θεωρίες αυτές προτείνουν ότι το σύστημα κλασσικής εξαρτημένης μάθησης μπορεί να επηρεαστεί από ποικίλα ερεθίσματα τα οποία μοιάζουν συνήθως με κάποια χαρακτηριστικά του δυνητικού συντρόφου. Στην περίπτωση του φετιχιστή η σεξουαλική απάντηση είναι εξαρτημένη με ένα ασυνήθιστο ερέθισμα, όπως, παπούτσι, τσάντα, ή πόδι. Η σεξουαλική αυτή έλξη καταλήγει να γίνει ισχυρότερη από την έλξη για τη σύντροφο. Κάποιοι ερευνητές έχουν κατορθώσει, μέσω της κλασσικής εξαρτημένης μάθησης, να αναπτύξουν την ικανότητα σε φυσιολογικούς άνδρες να έχουν στύση, σαν απάντηση σε ένα ασυνήθιστο αντικείμενο. Η απάντηση όμως αυτή έδειξε ότι ελαττώνεται σύντομα με το χρόνο, γεγονός που υποδεικνύει ότι το μοντέλο αυτό δεν είναι σε θέση να δικαιολογήσει την δια βίου πορεία του φετιχισμού.

ΠΑΡΕΝΔΥΣΙΑΚΟΣ ΦΕΤΙΧΙΣΜΟΣ (TRANSVESTIC FETISHISM), DSM IV

- **#. @3*) * > *μA*) 6μ1) 1. , *+ -) 9') 1. 01B '% * >+, C
(+1 < 1? 4 '% 01. 5*) 9* 0+D01+., 9C01+., *+
0%μ314+5' 4-., 01 C) (41., 3 '% 314+ > *μAC) '%)
-) (%0F μ1 < %) *+, 1? * 4' H&*, <+ * μ? * 314? ' ('
9' % > C&+09') -B+ μF) D).**
- **=. G+ 5*) 9* 0+D01+., 01B '% * >+, -. 9C01+., *+
0%μ314+5' 4-. 34', * > 'H) 0Fμ*) 9+, E, >+) +, E
(%05' 4? * E (+ *9* 4 * & E 09F), '+);)+, E, 14 < * 0+ *, E E
C >> F 0Fμ*) 9+, E 3 > 1% 4C 9F. > 1+ 9' % 4 <+, 69F9* ..**
- **" 4' 0 (+64+01 1C): ! 1 (%05' 4? * 3 '% * 5' 4C 9' 5H > ':
@C) 9' C9' μ' - & 1+ 13? μ') F (%05' 4? * μ1 9' 46 > ' E 9F
9* % 969F9* 5H > '%.**

Ορολογία

- **“transvestism”**: το να φοράει κάποιος ρούχα του αντίθετου φύλου.
- Το **DSM-IV** χρησιμοποιεί τον όρο **“transvestism”** για να περιγράψει **άνδρες** που ντύνονται με γυναικεία ρούχα και συγχρόνως, νοιώθουν σεξουαλική διέγερση από αυτό
- **“transexual”**: το άτομο που βιώνει τον εαυτό του ως μέλος του αντίθετου φύλου και αναζητά ορμονικές ή χειρουργικές μεθόδους με σκοπό την αναστροφή του φύλου.
- **“drag queen”**: το άτομο που ντύνεται γυναικεία στα πλαίσια ομοφυλοφιλίας, αλλά δεν δημιουργείται σεξουαλική διέγερση εξαιτίας αυτής της δραστηριότητας.

Transvestic Disorder, DSM V

- *A. Over a period of at least six months, recurrent and intense sexual arousal from cross-dressing, as manifested by fantasies, urges, or behaviors.*
- *B. The person has clinically significant distress or impairment in important areas of functioning.*

Transvestic Disorder, DSM V

- *Specify if:*
- ***With Fetishism*** (*Sexually Aroused by Fabrics, Materials, or Garments*)
- ***With Autogynephilia*** (*Sexually Aroused by Thought or Image of Self as Female*)
- ***(DSM IV, With Autoandrophilia*** (*Sexually Aroused by Thought or Image of Self as Male*)
- *Specify if:*
- ***In Remission*** (*No Distress, Impairment, or Recurring Behavior and in an Uncontrolled Environment*): *State duration of remission in months: _____ >> 5 years*
- *In a Controlled Environment*

ΠΑΡΕΝΔΥΣΙΑΚΟΣ ΦΕΤΙΧΙΣΜΟΣ

- **ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ**

- Μέχρι στιγμής, δεν υπάρχει κάποια μελέτη η οποία να υπολογίζει την επικράτηση ή την συχνότητα. Οι Bullough & Bullough (1993) αναφέρουν ότι η επικράτηση 1% που είχε υποτεθεί συμβαδίζει με τα δικά τους συμπεράσματα, αλλά τονίζουν την ανάγκη καλύτερης εκτίμησης.

- **ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ**

- Παρ' όλη την έξαρση της έρευνας στο πεδίο της ετερο- και ομοσεξουαλικότητας, ελάχιστες μελέτες έχουν γίνει σε άνδρες με Π.Φ.
- Μερικοί κλινικοί έχουν υποθέσει ότι αναπτύσσεται μετά από εξαναγκαστική ένδυση με γυναικεία ρούχα, σαν μορφή τιμωρίας, στη διάρκεια της παιδικής ηλικίας, ιδιαίτερα από τη μητέρα ή άλλες γυναικείες φιγούρες.
- Άλλοι έχουν αντίθετη άποψη, τονίζοντας ότι η ανάπτυξη του Π.Φ. γίνεται μετά από τυχαία έκθεση σε γυναικεία ρούχα.
- Ούτως ή άλλως, όταν η έκθεση συνοδεύεται από σεξουαλική διέγερση, αυνανισμό και οργασμό, αυξάνονται οι πιθανότητες εγκατάστασης της παραφυλίας.

Paraphilic Disorders Not Otherwise Specified, DSM IV

Other Specified Paraphilic Disorder, DSM V

- Paraphilic Disorders that do not meet the criteria for any of the specific paraphilic categories. Examples include, but are not limited to, **telephone scatologia** (obscene phone calls), **necrophilia** (corpses), **zoophilia** (animals), **coprophilia** (feces), **klismaphilia** (enemas) and **urophilia** (urine).
- The person has clinically significant distress or impairment in important areas of functioning.
- *Specify* if:
- **In Remission** (No Distress, Impairment, or Recurring Behavior and in an Uncontrolled Environment): State duration of remission in months: _____
- In a Controlled Environment

ΖΩΟΦΙΛΙΑ (ΖΟΟΡΗΛΙΑ)

- Σεξουαλικές φαντασιώσεις, τάσεις ή συμπεριφορές που σχετίζονται με ζώα. Το ζώο που επιλέγεται είναι συνήθως κάποιο με το οποίο το άτομο ήταν σε στενή σχέση κατά την παιδική ηλικία, όπως ζώο φάρμας ή κατοικίδιο.
- Kinsey et al, επικράτηση μίας έστω σεξουαλικής επαφής μεταξύ ανθρώπου και ζώου 8% για του άνδρες και 1,5% και 3,6% σε κορίτσια και γυναίκες αντίστοιχα.
- Ποσοστά υψηλότερα στον αγροτικό πληθυσμό, 40% εμπλέκεται σε σεξουαλική δραστηριότητα με ζώα, και το 17% φτάνει σε οργασμό στη διάρκεια σεξουαλικής δραστηριότητας με ζώα. Τα ποσοστά επίσης είναι υψηλότερα σε άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο.
- Nagaraja (1983), επικράτηση 1% σε Αμερικανούς έφηβους
- Crepault & Couture (1980), 5% του δείγματος είχε φαντασιώσεις σεξουαλικής δραστηριότητας με ζώα.

ΚΛΥΣΜΑΦΙΛΙΑ (ΚΛΙΣΜΑΡΗΛΙΑ)

- Το παραφιλικό ενδιαφέρον εντοπίζεται στη λήψη κλύσματος.
- Συναντάται και στα δύο φύλα, αν και οι Kinsey et al, αναφέρουν ότι συναντάται κυρίως σε γυναίκες κατά τη διάρκεια αυνανιστικής δραστηριότητας.
- Πολλά άτομα χρησιμοποιούν ζεστό νερό στο κατώτερο κόλον, ενώ άλλοι χρησιμοποιούν καφέ, γιαούρτι, αέρα, ούισκι, μπύρα, κρασί και κοκαΐνη.
- Η απορρόφηση των ουσιών από το βλεννογόνο του ορθού φαίνεται να είναι ταχύτατη, έχοντας τις επιδράσεις μιας ενδοφλέβιας ένεσης.
- Τραύματα του ορθού ή ενσφήνωση ξένων σωμάτων, για την οποία απαιτήθηκε ιατρική συνδρομή.

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΑΙΣΧΡΟΦΙΛΙΑ Ή ΣΚΑΤΟΦΙΛΙΑ (TELEPHONE SCATORPHILIA)

- Περιλαμβάνει τηλεφωνήματα σε γνωστό/ή ή άγνωστο/η με περιεχόμενο ξεκάθαρα ερωτικό. Στη βιβλιογραφία αναφέρεται ότι οι περισσότεροι δράστες είναι άνδρες.
- Βρέθηκε ότι, το 26% μαθητριών και το 11% μαθητών κολεγίου δέχτηκε τέτοιου τύπου τηλεφωνήματα. Δεν είναι όμως καθόλου ξεκάθαρο εάν τα δεδομένα αυτά αναπαριστούν την πραγματική διάσταση της διαταραχής, δεδομένου ότι, δεν υπάρχουν πληροφορίες για το πόσα τηλεφωνήματα έκανε ο ίδιος δράστης ή ακόμα εάν οι δράστες πληρούσαν τα κριτήρια για παραφιλία ΜΠΑ.
- Τα περισσότερο συχνά ευρήματα στα άτομα αυτά είναι η χαμηλή αυτοεκτίμηση και ο θυμός απέναντι στις γυναίκες. Νοητική υστέρηση, ψύχωση, και τοξίκωση από ουσίες δεν φαίνεται να σχετίζονται με τη διαταραχή.

ΥΠΟΞΥΦΙΛΙΑ (ΗΥΡΟΧΥΡΗΛΙΑ)

- Αναφέρεται επίσης και ως *asphyxiophilia*, *sexual asphyxia*, *erotophilia*.
- Χαρακτηρίζεται από επίτευξη ή αύξηση της σεξουαλικής διέγερσης λόγω της μειωμένης παροχής αρτηριακού αίματος, η οποία προκαλεί έλλειψη οξυγόνου και αύξηση διοξειδίου του άνθρακος.
- Στο DSM-IV η υποξυφιλία περιγράφεται σαν μ' 45E 9' % 01B' % * >+, 'H μ * K' &+0μ' H. Σε αρκετά περιστατικά ασφυξιοφιλίας όμως δεν φαίνεται να υπάρχει ενδιαφέρον στο να υποφέρουν, αλλά μόνο στο να αυξάνουν τη σεξουαλική ευχαρίστηση. Επίσης, δεν φαίνεται να πληρούν τα κριτήρια για σεξουαλικό μαζοχισμό, ούτε να έχουν κάποια συσχέτιση με το σεξουαλικό μαζοχισμό, δεδομένου ότι τα άτομα παίρνουν ενεργά μέτρα για αποφυγή πόνου ή τραυματισμού.
- ΗΠΑ, 500 θάνατοι ανά έτος, λόγω ασφυξιοφιλικής πρακτικής, οι περισσότεροι εκ των οποίων αφορούσαν νέους ενήλικες ή εφήβους.
- Σε δείγμα 132 θανάτων από ασφυξιοφιλία βρέθηκε ότι μόνο το 4% συντελέστηκαν από γυναίκα.

Unspecified Paraphilic Disorder, DSM V

- ... applies to presentations in which symptoms characteristic of a paraphilic disorder that cause clinically significant distress... do not meet the full criteria..
- .. in situations in which the clinician choose not to specify the reason that the criteria are not met for a specific disorder..
- .. there is insufficient information to make a more specific diagnosis.

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ,

1

- Παραδείγματα ολοκληρωμένων προγραμμάτων σε σεξουαλικούς δράστες προέρχονται από τις **ΗΠΑ**, τον **Καναδά**, την **Αυστραλία** και την **Αγγλία**.
- Οι παρεμβάσεις έναντι των σεξουαλικών δραστών διακρίνονται σε αυτές που πραγματοποιούνται μέσα στις φυλακές και σε αυτές που πραγματοποιούνται στην κοινότητα, σε άτομα που βρίσκονται σε διαδικασία δικαστικής επιτήρησης (probation) ή παρακολούθησης ή έχουν μόλις αποφυλακιστεί

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ, 2

- α. επίλυση θεμάτων ελαχιστοποίησης και η ανάληψη υπευθυνότητας,
- β. αναγνώριση του κύκλου ή της διαδικασίας που καταλήγει στο έγκλημα,
- γ. καθορισμός και η παρακολούθηση των ατομικών θεραπευτικών στόχων,
- δ. εκμάθηση μεθόδων πρόληψης

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ,

3

- Η ομάδα λαμβάνει επίσης εκπαίδευση σε βασικές κοινωνικές δεξιότητες, όπως, **δεξιότητες επικοινωνίας, ενσυναίσθηση θύματος, χειρισμός του θυμού, χειρισμός του άγχους, υγιεινή της σεξουαλικότητας κλπ.**
- Το κάθε μέλος της ομάδας λαμβάνει επίσης **διαπροσωπική θεραπεία**, η οποία σχετίζεται κυρίως με τη διάθεση, τις φοβίες ή την ατομική διαδικασία εξαρτημένης σεξουαλικής διέγερσης.

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

- Περί το τέλος της θεραπείας αναμένεται ότι ο θεραπευόμενος θα έχει αναγνωρίσει τους παράγοντες εκείνους που συμβάλλουν στη **διαδικασία της σεξουαλικής εγκληματικής πράξης**, θα είναι ικανός να ανιχνεύει τις καταστάσεις εκείνες που αυξάνουν τον κίνδυνο υποτροπής και θα έχει μάθει δεξιότητες που θα του επιτρέπουν τη διαφυγή από τις καταστάσεις υψηλού κινδύνου.
- Οι Αμερικανοί θεραπευτές υποστηρίζουν ότι για να υπάρχει ικανοποιητική αποτελεσματικότητα θα πρέπει τα προγράμματα να διαρκούν **τουλάχιστον 2 έτη**.
- Τα ποσοστά υποτροπής που βρέθηκαν ήταν 4 % και 11%, τέσσερα και οκτώ έτη αντίστοιχα μετά την αποφυλάκιση

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

- Η χειρουργική αντιμετώπιση, τα νευροληπτικά, και τα οιστρογόνα έχουν εγκαταληφθεί λόγω παρενεργειών.
- Τα αντικαταθλιπτικά φάρμακα, ιδιαίτερα οι αναστολείς επαναπρόσληψης σεροτονίνης, έδωσαν ικανοποιητικά αποτελέσματα.
- Οι ορμονικές θεραπείες με τα αντιανδρογόνα οξεική κυπροτερόνη και οξεική μεδροξυπρογεστερόνη έδειξαν επίσης σημαντική αποτελεσματικότητα στη μείωση της σεξουαλικής επιθετικότητας.
- Τέλος, τα GnRH αγωνιστικά ανάλογα, όπως η τριπτορελίνη, έδειξαν να υπερέχουν στην αποτελεσματικότητα, προκαλώντας αντιστρεπτό υποανδρογονισμό, ενώ οι προκαλούμενες παρενέργειες φαίνεται να ελέγχονται με εναλλακτικές στρατηγικές

Συμπεριφορικές Τεχνικές, 1, Laws & Marshall (1991)

- Υπάρχουν ενδείξεις για αποτελεσματικότητα των τεχνικών αυτών, αλλά είναι αμφίβολη η μακροχρόνια αποτελεσματικότητά τους.
- Έχει παρατηρηθεί επίσης ιδιοσυγκρασιακού τύπου ανταπόκριση στις τεχνικές αυτές.
- Θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν περισσότερες από μία τεχνικές ταυτόχρονα, με σκοπό την ενίσχυση του αποτελέσματος.

Συμπεριφορικές Τεχνικές, 2

- **“Επανεξάρτηση μέσω του οργασμού”** (orgasmic reconditioning), κατά την οποία, στη διάρκεια του αυνανισμού και συγκεκριμένα τη στιγμή του οργασμού το άτομο τροποποιεί την παρεκκλίνουσα φαντασίωση και φαντασιώνει ένα φυσιολογικό ερέθισμα.

Συμπεριφορικές Τεχνικές, 3

- **“Επανεξάρτηση μέσω του αυνανισμού” (masturbation reconditioning).** Πλεονεκτήματα : η μη χρησιμοποίηση τεχνικών αποστροφής, οι οποίες από κάποιους θεωρούνται αντιδεοντολογικές, και η δυνατότητά της να γίνει ακόμα και στο σπίτι του θεραπευόμενου.

Συμπεριφορικές Τεχνικές, 4

- «**Τροποποίηση της φαντασίωσης**” (**fantasy alteration**), τροποποιεί το περιεχόμενο των φαντασιώσεών του με ένα εβδομαδιαίο πρόγραμμα και όχι απαραίτητα στη διάρκεια του αυνανισμού.
- “**Κατευθυνόμενος αυνανισμός**” (**directed masturbation**), το άτομο ενισχύεται και κατευθύνεται να αυνανίζεται αποκλειστικά με φυσιολογικά ερεθίσματα

Συμπεριφορικές Τεχνικές, 5

- **“Θεραπεία κορεσμού” (satiating therapy)**, κατά την οποία το άτομο ενθαρρύνεται να φαντασιώνει και να αυνανίζεται με αποκκλίνοντα ερεθίσματα για μεγάλα χρονικά διαστήματα, κυρίως μάλιστα αμέσως μετά την εκσπερμάτιση, ώστε να προκληθεί κορεσμός, κόπωση και τελικά απέχθεια.

Συμπεριφορικές Τεχνικές, 6

- **«Θεραπεία αποστροφής»** (Quinsey et al, 1980). Χρησιμοποίησαν “βιοανάδραση με αποστροφή μέσω ηλεκτρικής εκκένωσης” με σκοπό τη μείωση της παιδοφιλικής διέγερσης. Οι περισσότεροι ετεροφιλοφυλικοί παιδόφιλοι έδειξαν βελτίωση στα πρότυπα διέγερσης.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ

- εργαλεία εκτίμησης, όπως η *SORAG* (*Sex Offender Risk Appraisal Guide*) και η *Static-99*, που καταγράφουν ποικίλες προγνωστικές παραμέτρους, έδειξαν ισχυρή ικανότητα πρόγνωσης της υποτροπής σε σεξουαλικού ή και γενικού τύπου αδίκημα.
 - *Sex Abuse, 2006, 18(1): 99-120.*
- *J Consult Clin Psychol, 2005, 73(6) : 1154-1163*

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ

- Μετα-ανάλυση 82 ερευνών, διερεύνησαν την υποτροπή σε σεξουαλικού τύπου αδικήματα σε 29.450 συνολικά άτομα:
- Η **παρεκκλίνουσα σεξουαλική συμπεριφορά** και η **αντικοινωνική (ψυχοπαθητική) δομή προσωπικότητας** αποτελούν τους δύο μείζονες παράγοντες υποτροπής
- Η **αντικοινωνικότητα-ψυχοπαθητικότητα** αποτελεί προγνωστικό παράγοντα τόσο για τα πλέον βίαια σεξουαλικά αδικήματα όσο και για την υποτροπή σε γενικού τύπου αδικήματα.
 - *Sex Abuse, 2006, 18(1): 99-120.*
 - *J Consult Clin Psychol, 2005, 73(6) : 1154-1163*

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ

- έκπληξη αποτέλεσε το εύρημα ότι οι συνήθεις αναφερόμενες παράμετροι ψυχολογική **δυσφορία, άρνηση ανάληψης ευθύνης, ενσυναίσθηση** έναντι του θύματος και αναφερόμενο **κίνητρο για θεραπεία**, είχαν από μικρή έως καθόλου συσχέτιση με την υποτροπή σε σεξουαλικά αδικήματα.
- Όσο μεγαλύτερη είναι η **ηλικία** κατά την αποφυλάκιση τόσο μικρότερη είναι η πιθανότητα υποτροπής
 - *Sex Abuse, 2006, 18(1): 99-120.*
 - *J Consult Clin Psychol, 2005, 73(6) : 1154-1163*

πληροφορίες

- **Association for the Treatment of Sexual Abusers, www.atsa.com**
- **International Association for the Treatment of Sexual Offenders (IATSO) , www.iatso.org**
- **«ομπρέλα» , www.obrela.gr**
- **Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment**